

ROVVILTNEMNDA I REGION 4 Østfold, Akershus og Oslo

Sak 01/2023 – Budsjettet 2023 – Fordeling av midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak (FKT), tjenestekjøp og midler til drift av nemnda og sekretariatet.

Følgende dokumenter legges til grunn for saksframlegget:

- [Rovviltforliket i 2011 \(Representantforslag 163 S 2010-2011\) – Sikre en rask og effektiv håndtering av spørsmål knyttet til løpende forvaltning av rovvilt.](#)
- [Forskrift 1. januar 2013 nr. 3 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak.](#)
- Forvaltningsplan for store rovdyr i region 4 – revidert utgave 2022.
- Omsøkte FKT- tiltak til Statsforvalteren i Oslo og Viken i 2023.
- Planleggingsramme for regionale rovviltnemnder 2023. Fra Miljødirektoratet datert 23.02.2023.

Planleggingsrammer for 2023

I brev datert 23.02.2023 har Miljødirektoratet fastsatt planleggingsrammen for de regionale rovviltnemndene for 2023.

Kap. 1420 post 73

For region 4 er det fastsatt en ramme på kr. 4 900 000,- til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak i 2023. I tillegg er det anbefalt at det settes av egne beredskapsmidler som skal belastes denne kap./posten.

Kap. 1420 post 21

Denne posten skal benyttes til tjenestekjøp og drift av rovviltnemnda. Under denne posten føres også lønn og kostnader for sekretariatet, samt kostnader knyttet til Statsforvalterens beredskapsordning og kjøp av tjenester. For rovviltregion 4 er det satt av kr. 600 000,- til tjenestekjøp og en ramme på kr. 600 000 til drift av nemnd og sekretariat.

Region	Tilskudd kap. 1420.73	Tjenestekjøp kap. 1420.21	Drift av nemnder/sekretariatet Kap. 1420.21
1	850 000	350 000	
2	3 000 000	450 000	
3	5 000 000	1 000 000	

4	4 900 000	600 000	600 000
5	15 500 000	1 000 000	
6	13 500 000	1 500 000	
7	10 500 000	500 000	
8	14 000 000	1 500 000	
SUM	67 250 000	6 900 000	

Sentrale føringer

Rovviltnemnda skal med utgangspunkt i planleggingsrammen fordele midler til ulike typer av tiltak og fordele dem mellom fylkene i regionen. Etter nemndas vedtak vil Miljødirektoratet fordele midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak til de respektive Statsforvaltere i regionen. I region 4 er det kun statsforvalterembetet for Oslo og Viken og alle midler for regionen vil derfor tildeles hit. Hvert Statsforvalterembete behandler og prioriterer mottatte søknader i tråd med fastsatt regelverk for tilskuddsordningen og i henhold til prioriteringer og strategier for bruken av forebyggende og konfliktdempende tiltaksmidler gitt i forvaltningsplanen. Statsforvalterne som mottar midler fra Miljødirektoratet, kan ikke overføre midler seg imellom uten at en slik overføring er gitt skriftlig aksept fra Miljødirektoratet. Midlene som fordeles til fylkene skal i tillegg dekke løpende kostnader hvert enkelt Statsforvalterembete har til administrering og annonsering ved kvotejakt, lisensfelling etc.

Drift av nemnda og sekretariatet skal dekkes over kapittel 1420 post 21. Rammen for kapittel/posten er i år kr 600 000,-. Midlene skal benyttes til møtegodtgjørelser og reiser for nemnda samt drift av sekretariatet. I rovviltforliket av 2011, ble det pekt på behovet for å sikre en rask og effektiv håndtering av spørsmål knyttet til løpende forvaltning av rovvilt, herunder svar på søknader om fellingstillatelse på rovdyr osv. Det er derfor ønskelig å reservere midler til å betjene Statsforvalterens vakttelefonordning for å ivareta behovet for å sikre en effektiv saksbehandling i beitesesongen. Dette vil bli dekket over samme kapittel, tjenestekjøpsposten, hvor det er tildelt kr 600 000,- i 2023. Under denne posten kan det også settes av midler til forskning som kan hjelpe til med å bedre utvikling og iverksetting av forbyggende tiltak, eller evaluering av effekter av igangsatte tiltak. Tjenestekjøpsposten vil også kunne bli benyttet dersom det oppstår behov for ulike tjenestekjøp gjennom året.

Midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak dekkes over kapittel 1420 post 73 og har en ramme på kr 4 900 000,-. Formålet med tilskuddsordningen er å forebygge rovviltskader i husdyrhold og tamreindrift gjennom å finansiere forebyggende tiltak. Midlene skal også bidra til å dempe konflikter og øke verdiskaping knyttet til forekomster av rovdyr i lokalsamfunn. Bruk av midlene skal skje i tråd med forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Statsforvalteren vil motta søknadene, være regnskapsførende enhet, og fordele midler innenfor den rammen nemnda setter for tiltakene. Nemnda burde sette av en reserve for akutte beredskapsmidler, og vurdere hvordan disse eventuelt skal disponeres. Miljødirektoratet har, etter ønske fra Statsforvalterne, likevel valgt å holde tilbake noen akutte midler sentralt for spesielle situasjoner.

Nemndene må i sin planlegging også ta høyde for kostnader tilknyttet ordningen med godtgjøring ved fellingsforsøk utført av kommunale/interkommunale fellingslag og tilskudd til akutte forebyggende tiltak. Dette skal belastes beredskapsmidler under kapittel 1420 post 73.

Bakgrunn

Statsforvalteren i Oslo og Viken har sekretariatsansvar for 2 regionale rovviltnemnder, rovviltnemnda i region 2 (i hovedsak tidligere Buskerud, Telemark, Aust-Agder og Vestfold) og rovviltnemnda i region 4 (Oslo og i hovedsak tidligere Akershus og Østfold).

Søknader som er mottatt Statsforvalteren i Oslo og Viken vil bli fordelt slik at den regionen søknaden berører får disse til behandling med den budsjetttrammen og tilskuddsvilkårene som gjelder. Samtidig vil det i noen sammenhenger kunne være fornuftig å se disse budsjettene og søknadene i sammenheng, da flere søknader kan berører begge regionene. Dette gjelder særlig søknader til konfliktdempende tiltak. Bruken av midler innenfor Oslo og Viken må derfor koordineres.

Søknader om midler til forebyggende og konfliktdempende (1420.73) tiltak i 2023

Hos Statsforvalteren i Oslo og Viken er fristen for å søke om forebyggende- og konfliktdempende tiltak 15. februar. Bakgrunnen for en utvidet søknadsfrist (opprinnelig frist er 15. januar) er at husdyreiere har behov for en utvidet tidsfrist grunnet mye rapportering og andre søknadsfrister innenfor landbruket i denne perioden av året.

Forebyggende tiltak

Det er så langt kommet inn 19 søknader om tilskudd til forbyggende tiltak mot rovviltskader i 2023. Flertallet av disse søknaden gjelder oppsett av rovdyravvisende gjerder, men vi har også mottatt søknader om hjemmebeite, elektronisk overvåking og kjøp og drift av vokterhund.

Tiltak	Søknader	Samlet søknadsbeløp i kr
Rovdyravvisende gjerde	12	3 739 188,-
Hjemmebeite	1	85 000,-
Vokterhund	4	195 000,-
Elektronisk overvåking	2	228 499,-

Sekretariatet vil gjøre nemnda oppmerksom på at dette er søknadsbeløp, og at vi operer med faste satser for flere av de forbyggende tiltakene. Samlet søknadsbeløp trenger derfor ikke å gjenspeile den reelle kostnaden. I tillegg har vi økonomiske forpliktelser fra tidligere år på kr 966 945,-, da vi har noen prosjekter som ikke er ferdigstilt og som derfor ikke har fått utbetalt de siste 25% av tilskuddsmidlene de har fått tilsagn om.

Totalt søknadsbeløp + tidligere års rest for forbyggende tiltak som skal utbetales i år er på kr 5 214 632,-.

Konfliktdempende tiltak

Under konfliktdempende tiltak har det kommet inn 20 søknader. Vi har mottatt søknader fra flere store forskningsinstitusjoner, NJFF, Stiftelsen Bjørneparken i Flå, kommuner og andre

private aktører. Det søkes bl.a. om tilskudd til forskning, konferanser, undervisningsopplegg, lyssetting av buss-stopper og lekeplasser.

Tiltak	Søknader	Samlet søknadsbeløp
Forskning	5	1 413 000
Undervisning (barn og unge)	3	526 230
Tiltak relatert til skadefelling	5	138 000
Beskyttelsesvest for hund	1	4 939
Andre tiltak	6	1 333 677

Det er utbetalt en rest fra 2022 på kr 62 500,-. Utover det er det ingen ytterligere forpliktelser fra tidligere år.

Totalt søknadsbeløp + tidligere års rest for konfliktdempende tiltak i år er kr 3 478 343,-

Sekretariatets vurdering

1. Lønnsmidler og drift av sekretariatet, kr. 600 000,- (1420.21)

Forventet forbruk 2023

Ordinær møteaktivitet for region 4 i 2023 forventes i utgangspunktet å bli på et tilsvarende nivå som i 2022. Med bakgrunn i høyere kostander knyttet til lønnsutgifter, reise, leie av lokaler, møtebevertning osv., har vi bedt om at denne budsjettposten økes utover 550 000,- som tidligere år. For å ha et økonomisk handlingsrom anbefaler sekretariatet at det settes av kr 600 000,- i 2023.

Følgende møter planlegges:

- 3-5 ordinære nemndsmøter
- 3-5 fellesmøter med region 5
- 1 fagmøte/fagtur
- Evt. telefonmøter
- Deltagelse på samlinger/konferanser

I 2022 hadde vi et overforbruk på 51 420 som ble dekket opp av tjenestekjøpsposten. Årsaken til overbruket skyldes i all hovedsak økte kostander knyttet til lønnsutgifter, reise, leie av lokaler, møtebevertning osv.

Vi beregner en kostnad på ca. kr 13 000 -15 000 pr. nemndsmøte. Sekretariatets forventes å bruke totalt 6 mnd.- verk på å drifte rovviltnemndene i 2022. Det anbefales at kr 428.762, - settes av til drift av sekretariatet.

2. Tjenestekjøp, kr 600 000,- (1420.21)

Forventet forbruk 2023

Tjenestekjøpsmidler skal brukes til for eksempel forsknings- og utredningsoppgaver som bidrar til utvikling og iverksettelse av effektive forebyggende tiltak, eller evaluering av effekter av igangsatte tiltak. Tjenestekjøpsmidlene skal i tillegg dekke utgifter til gjerdekontroll, utstyr til skadefellingslag, beredskapsordning, ulike tjenestekjøp m.m.

I 2022 ble det satt av kr 600 000,-. Det ble brukt i overkant av kr 542 885,- på denne budsjettposten. Et overbruk på kr. 51 420 fra driftsposten ble dekket opp med restmidler fra tjenestekjøpsposten. Reelt forbruk på tjenestekjøp ble derfor 594 305,- i 2022. Det anbefales at det settes av kr 600 000,- til tjenestekjøp i 2023.

3. Forebyggende og konfliktdempende tiltak, kr 4 900 000,- (1420.73)

Forventet forbruk 2023

Etter tilsyn av Riksrevisjonen i 2016 fikk Statsforvalteren klare føringer for utbetaling av tilskudd. Statsforvalteren holder tilbake 25% av tilskuddet til tiltaket er sluttrapporter og, hvis aktuelt, kontrollert. For søknader under kr 50 000,- kan tilskuddet betales ut i sin helhet ved aksept av tilsagn.

I rovviltregion 4 går mye av bevilgningen til rovdryravisende gjerder. Erfaringer har vist at tiltakshaver ofte ikke klarer å gjennomføre tiltaket inneværende år, og vi drar derfor med oss økonomiske forpliktelser fra ett år til det neste. Det ligger derfor en økonomisk forpliktelse til utbetaling i 2023 på totalt kr 966 945,- på forebyggende tiltak, mens det for konfliktdempende tiltak foreligger en økonomiske forpliktelser på kr 62 500,-. Dette beløpet er allerede utbetalt inneværende år.

Flere av søknadene om tilskudd til konfliktdempende tiltak berør både rovviltregion 4 og 2. Dette gjelder søknader fra Norsk Institutt for naturforskning og Stiftelsen Bjørneparken Rovdyrsenter. Her vil vi anbefale at søknadene blir delt likt mellom begge rovviltregionene. Dette utgjør et beløp på ca. 1 200 000,- totalt, altså kr 600 000,- fra begge rovviltregioner.

I 2023 har vi til nå, for forebyggende tiltak, mottatt 19 søknader om tilskudd på totalt kr 5 214 632,- inkludert restbeløp fra tidligere år.

For konfliktdempende tiltak har vi mottatt 20 søknader på totalt kr 3 415 843,-.

Vi anbefaler derfor at det settes av kr 3 200 000,- til forebyggende tiltak og kr 1 200 000,- (+ 600 000,- fra region 2) til konfliktdempende tiltak.

4. Beredskapsmidler til akutte skadesituasjoner, kr 500 000,- (1420.73)

Forventet forbruk 2023

Tidligere erfaringer har vist at det er vanskelig å forutsi behovet for beredskapsmidler. Beitesesongen 2019 og 2020 var forholdsvis rolig og behovet for beredskapsmidler var begrenset. Beitesesongen 2021 var derimot mer utfordrende og behovet for midler større. Variasjonen i behov for akutte tiltak kan derfor være stor. Det burde øremerkes midler til uforutsette skadesituasjoner i rovviltregion 4.

I tillegg til kostander knyttet til skadefelling kan beredskapsmidlene brukes til:

- Ekstraordinært tilsyn: I forbindelse med pågående skadesituasjoner kan det gis tilskudd til ekstraordinært tilsyn i beiteområdet for å avverge skader og kartlegge situasjonen.
- Forsinket slipp: Et virkemiddel som settes i verk dersom det er stor sannsynlighet for at det kan oppstå skade dersom sauene slippes til vanlig tid ut på utmarksbeite.
- Tidlig nedsanking: Et virkemiddel som settes i verk dersom det er stor sannsynlighet for at det kan oppstå skade dersom sauene blir værende på utmarksbeite.
- Beredskapsbeiter: Samle alle dyrene til et beite gjerdet inn med rovdyravvisende elektrisk gjerde (kombineres ofte med ekstraordinært tilsyn).
- Tilsyn med kadaverhund for å oppdage mistanke om skader.

Dersom det er gjenstående beredskapsmidler etter beitesesongen, kan disse benyttes til forebyggende tiltak, alternativt konfliktdempende tiltak.

Midler til akuttberedskap skal avsettes over kapittel/post 1420.73 og foreslås med kr 500 000,- for rovviltregion 4. Dette med tanke på faren for ulveskader i områdene med utmarksbeite.

Innmeldtbehov for midler fra Statsforvalteren i Oslo og Viken til rovviltregion 4 i 2023:

Tabell 1: Sekretariatets innmeldte behov for midler til rovviltregion 4 i 2023.

Post	Innmeldt behov	Tildelt
Forebyggende og konfliktdempende tiltak (inkludert beredskapsmidler)	5 000 000	4 900 000
Tjenestekjøp	600 000	600 000
Drift av rovviltnemnda og sekretariatet	620 000	600 000

Sekretariatets innstilling til vedtak for sak 01/22- Budsjettet 2023 – fordeling av midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak (FKT), tjenestekjøp og drift av nemnda og sekretariatet.

Sekretariatet tilrår at rovviltnemnda i region 4 vedtar følgende fordeling av økonomiske virkemidler med vilkårslistene lagt som vedlegg.

Region 4 – fordeling av FKT-midler 2023	Foreslått budsjett	Vedtatt budsjett
Forebyggende tiltak (1420.73)	3 200 000,-	
Konfliktdempende tiltak (1420.73)	1 200 000,-	
Beredskapsmidler (1420.73)	500 000,-	
Tjenestekjøp (1420.21)	600 000,-	
Drift av nemnd og sekretariat (1420.21)	600 000,-	
Sum	6 100 000,-	

- Statsforvalteren følger opp regnskapsføringen slik at det reelle forbruket til enhver tid kan dokumenteres.
- Rovviltneimnda gir Statsforvalteren fullmakt til å overføre eventuelle gjenstående midler mellom forebyggende og konfliktdempende tiltak dersom det er behov for dette ut fra en samlet vurdering av søknader til FKT midler.
- Rovviltneimnda gir etter beitesesongen Statsforvalteren fullmakt til å overføre eventuelle gjenstående beredskapsmidler til forebyggende eller konfliktdempende tiltak.
- Beredskapstelefonen for Statsforvalteren videreføres i 2023. Kostnaden ved dette dekkes inn av driftsposten.

Vedlegg

	Forebyggende tiltak – Prioritering ved tildeling av midler til rovdyravvisende gjerde
1	Produksjonsdyr (berettiget produksjonstilskudd)- småfe før storfe og hest. Antall dyr i besetningen.
2	Områder med stort skadepotensiale prioriteres høyt. Vurdering: Høy tetthet av beitedyr og/eller rovdyr gir økt risiko for skade både på innmark og utmark både innenfor og utenfor ulvesonen
3	Kostnadseffektivitet – kr per sikret husdyr eller areal og kvalitet på beiteområde.
4	Fellestiltak prioriteres før enkelttiltak
5	Om søker har mottatt tilskudd til rovdyravvisende gjerder tidligere

	Forebyggende tiltak – kriterier for å motta tilskudd til rovdyravvisende gjerde
1	Rovdyravvisende gjerder skal settes opp etter gjeldene nasjonal standard fastsatt av Miljødirektoratet – av 25.06.2018
2	Støtte til gjerde er begrenset til bruk som får produksjonstilskudd eller AK tillegg. Dette betyr at ordningen prioriteres til aktive brukere som driver næring.
3	Søknad om forebyggende midler skal skje på fastsatt skjema, som må være fullstendig utfylt. Søknaden skal ha vedlagt kart over gjerde trasé og enkelt kostnadsoverslag
4	Søknaden om tilskudd til rovdyravvisende gjerde må inneholde informasjon om antall meter som skal settes opp på innmark og utmark for riktig utregning av tilskudd. Dersom Statsforvalteren ikke mottar denne informasjonen, vil tilskuddet regnes ut fra laveste sats.
5	Søknaden fremmes elektronisk direkte til Statsforvalteren gjennom Miljødirektoratets søknadssenter
6	Søker er forpliktet til å stille inngjerdet areal til disposisjon for andre bruk med småfe dersom han selv slutter med småfe innen ti år etter at tilskudd er mottatt.

	Konfliktdempende tiltak – Prioriteringskriterier ved tildeling av tilskudd til konfliktdempende tiltak
1	Kommuner og lokalsamfunn som er mest berørt av rovvilt, særlig ulv, prioriteres foran andre områder.
2	Tiltakene skal bidra til økt kunnskap om rovvilt og rovviltforvaltningen.
3	Tiltak rettet mot barn og unge skal prioriteres.